

Til:
Kultur- og likestillingsdepartementet (postmottak@kud.dep.no)

Fra:
Frilynt Norge
Joachim Svendsrød (joachim@frilynt.no)

Frilynt Norge (Frilynt), stiftet i 1965, er en landsomfattende teater- og kulturorganisasjon og er partipolitisk, religiøst og språklig nøytral. Organisasjonen er Norges største på amatørteater med cirka 18 500 medlemmer i 200 teatergrupper, revylag, ungdomslag, skolerevyer, danseverksteder, filmverksteder og kor. Frilynt har 8 ansatte med hovedkvarter i Sandefjord. Frilynt skal være best på medlemspleie, tilskuddsordninger, kompetanse, tjenester og medlemstilbud. [Les mer på frilynt.no](https://www.frilynt.no)

Deres ref

Vår ref

Saksbehandler

Dato

Sandefjord, 31.01.2023

INNSPILL TIL STRATEGI FOR KULTURFRIVILLIGHETEN

Frilynt Norge (Frilynt) vil takke Kultur- og likestillingsdepartementet for å sette en ny strategi for kulturfrivilligheten på agendaen, og ikke minst at vi kan komme med våre innspill. Det er gledelig å se at Kulturdepartementet ønsker å se helhetlig på mulighetene og utfordringene for kulturfrivilligheten.

For Frilynt er det disse tre punktene som er viktigst:

1. Alle frivillige kulturorganisasjoner må sikres tilgang til egnede lokaler
2. Tilskuddsordninger må tilpasses kulturfrivilligheten samt at forvalterne må ha dialog med, og medvirkning fra, de som mottar tilskuddet
3. Spillemidlene til kulturformål, og tippenøkkelen bør sees på

1. BRED DELTAKELSE OG TILGANG PÅ KUNST OG KULTURAKTIVITET I HELE LANDET

Frilynt deler kulturdepartementets bekymring for rekruttering av både publikum, frivillige og deltakere i kulturaktiviteter etter koronapandemien, både for barn og unge, men også for de voksne deltakerne, og drivkreftene i kulturlivet.

Hva er de største utfordringene for at flere skal kunne delta i kulturfrivilligheten?

Det er flere faktorer som kan bidra til at flere skal kunne delta på aktiviteter i kulturfrivilligheten. De fleste faktorene er allerede egne punkter i høringen, og Frilynt lister opp det vi mener er de viktigste punktene:

- Enkle byråkratiske støtteordninger, som gjør at de frivillige i organisasjonene kan bruke mer tid på aktivitet og rekruttering av nye medlemmer, fremfor søknader og rapporter for å få regnskapet til å gå opp. Medvirkning fra organisasjonene som søker støtteordningene når regelverk skal revideres, eller nye støtteordninger opprettes, er avgjørende, da de vet hvor skoen trykker.
- At kulturlivet ikke har tilgang til egnede lokaler, kan slå negativt ut med tanke på rekruttering. Grunner til dette kan være mangel på plass, slik at organisasjonene ikke kan ta inn flere deltakere. Opplevelsen av kulturaktiviteten kan være negativ fordi lokalet ikke er tilpasset bruken. I tillegg er det et økonomisk aspekt der organisasjonene bruker unødvendige ressurser på drift av gamle og ikke egnede hus, eller dyr leie av kulturhus/øvingslokale. Som en følge av dette må deltakeravgift/medlemskontingenten økes, noe som igjen ekskluderer deltakere fra for eksempel lavinntektsfamilier.

Hva slags erfaringer har lag og foreninger gjort seg under og etter koronaen?

Frilynt får tilbakemelding fra våre lag om at antall publikum, frivillige og deltakere i kulturaktiviteter etter koronapandemien har gått ned. De fleste av våre lag har klart å opprettholde drift, men vi har også organisasjoner som har valgt å legge ned da drivkreftene/ildsjelene, ikke orker å fortsette. Noen organisasjoner klarer ikke å starte opp aktivitet etter koronapandemien, da det er vanskeligheter med å rekruttere deltakere. Frilynt synes støtteordningene og krisepakken som ble opprettet under koronapandemien til slutt traff godt, og mange organisasjoner kan opprettholde driften på grunn av disse ordningene. Frilynt opplever at organisasjonene trenger motivasjon for å komme seg etter koronapandemien. Frilynt jobber kontinuerlig for å motivere organisasjonene til å komme i gang igjen. Vi håper og tror at strategien for kulturfrivilligheten kan bidra til å redde et mørbanket kulturliv.

Hva kan gjøres for å nå grupper som i mindre grad deltar og inkludere flere i aktiviteter?

Som mange andre kulturorganisasjoner sliter Frilynt med å rekruttere deltakere med innvandrerbakgrunn. Vi ønsker oss kompetanseheving på området, og gjerne statlige landsomfattende kampanjer, som gir oss og våre organisasjoner, verktøy vi kan bruke i dette arbeidet for å sikre flerkulturelt mangfold. Vi ønsker også at staten har et større fokus på å opplyse om frivillighet og hva det innebærer, til disse gruppene. På denne måten kan vi kanskje oppnå større mangfold og inkludering også i kulturorganisasjonene.

Vi ser også det kan være en økonomisk terskel for barn og unge fra lavinntektsfamilier å delta på kulturaktiviteter. Den stramme økonomien i våre organisasjoner gjør at organisasjonene er avhengig av å ta inn deltakeravgift, for å kunne drifte.

Mangfold og inkludering handler ikke bare om de overnevnte gruppene, men også om personer med nedsatt funksjonsevne, ulike seksuelle orienteringer og andre minoritetsgrupper, som også hver for seg trenger ulik grad av tilrettelegging for å kunne delta. Tilrettelegging koster penger, burde det vært innført en generell støtteordning for mangfold- og inkluderingstiltak?

2. MØTEPLASSER OG TILGANG PÅ EGNED KULTURARENAER FOR AKTIVITET, LÆRING OG OPPLEVELSER

Egnede lokaler til ulike kulturuttrykk er essensielt for videre utvikling av amatørteater, dans, musikk og annen scenekunst. Mange av våre lokallag har høy aktivitet med flere ulike produksjoner i de ulike gruppene sine i løpet av et år. Produksjonene har gjerne flere hundre deltakere og frivillige, og én amatørteatergruppe kan ha øvelser fire til fem kvelder i uken.

Når våre lokallag leier kulturhus/scener til sine oppsetninger blir dette veldig kostbart. Dette fordi de må inn med full scenerigg og selv om de da ikke benytter lokalet hele dager/hver dag, må lokalet leies til full pris fordi andre leietakere ikke da kan få tilgang. Hadde drivkreftene i laget hatt dette som fulltidsjobb kunne tiden i kulturhus utnyttes bedre, men siden vi snakker om frivillig arbeid, må alle øvelser og rigging skje på ettermiddag/kveld.

I tillegg til egnede øve- og fremføringsarenaer har amatørteater og annen scenekunst behov for egnede lagerlokaler for kostymer, kulisser og rekvisitter.

Frilynt opplever stor frustrasjon hos våre lokallag rundt tilgang på lokaler som er tilpasset deres aktivitet.

Hva kjennetegner møteplasser der det er lagt til rette for læring og gode opplevelser?

Frilynt snakker i denne forbindelsen på vegne av våre lokallag, som i all hovedsak har amatørteater, dans, sang og annen utøvende scenekunst som aktivitet.

For våre lokallag kan et egnet øvingslokale inneholde

- Riktig akustikk
- Tilstrekkelig areal
- Godt lys
- Flere rom, slik at ulike øvelser kan finne sted parallelt
- God luftkvalitet og tilpasset temperatur
- Egne, låsbare rom til utstyr som manus, noter, instrumenter og annet
- Lagerlokaler der kostymer, kulisser og annet kan oppbevares uten fare for mus/skadedyr, fukt, mugg, støv osv

I tillegg er det viktig for en amatørteatergruppe at de har tilgang til lokalet når de har behov for det. I perioder med høy intensitet kan en gruppe ha øvelser hver ukedag inkludert helg.

For fremføringsarenaer mener vi disse punktene er viktige:

- Riktig akustikk
- Tilstrekkelig areal på scene
- Tilstrekkelig areal på bakscene (Plass til kulisser, rekvisitter, aktører som ikke er på scenen, scenearbeidere og andre hjelpere)
- Scenetepper til inndekking av scenerom
- Trosser og oppheng til lyd og lys
- Scenetrekk til kulisser
- Tilstrekkelig størrelse på dører for lasting og lossing av utstyr/kulisser
- Egnet garderobeanlegg og omkleddingsrom
- Egnet publikumsareal
- Lyd og lysutstyr er også en fordel, men dette kan leies inn eksternt

Hva er de største utfordringene og suksessfaktorene for å sikre tilgang på egnede lokaler og kulturarenaer?

Frilynt mener at noen av de største utfordringene for å sikre tilgang på egnede lokaler og kulturarenaer er at det per i dag er for få tilgjengelige egnede lokaler. Vi velger å dele utfordringene inn i tre ulike grupper.

Utfordringer for de som eier/leier eget lokale:

- Høye driftskostnader
- Lave driftstilskudd
- Strengt krav til sikkerhetstiltak for å bruke lokalet som publikumsarena (eksempel brannsikkerhet)
- Høy kostnad for å vedlikeholde og oppgradere til dagens standard i gamle bygg
- Lite tilskudd til vedlikehold og utbedring av eksisterende bygg, for å tilfredsstille dagens krav
- Organisasjonseide bygg er gjerne av eldre dato, og ikke tilpasset dagens standard

Utfordringer for de som låner/leier offentlig lokale:

- Må dele lokale med andre grupper
- Flytte utstyr inn og ut av rom ved hver øvelse (kan være omfattende, og ta mye tid)
- Dårlig med lagerlokale
- Mangel på egnet rom til administrasjon
- Mangel på arena der man kan produsere kostymer, rekvisitter og kulisser
- Vi får tilbakemelding på at grupper føler de er i veien for andre når de øver på for eksempel skoler
- Må øve i rom som ikke er egnet til aktiviteten
- I produksjonsperioder har gruppene hyppigere øvingsfrekvens, noe som kan føre til vanskeligheter med å få tilgang på samme øvingslokale, da lokalene er i bruk av andre

grupper

Utfordringer for de som leier kulturhus til fremføring:

- Ofte dyr leiepris, noen ganger så dyr at det ikke er aktuelt å benytte. Laget velger derfor et billigere, dårligere egnet fremføringslokale
- Ofte fulle kalendere hos kulturhuset, med fokus på kommersielle, som gjør at kulturfrivilligheten blir nedprioritert
-

Frilynt mener at dette kan være suksesskriterier, og gode eksempler på hvordan kan man lære mer av hverandre:

- Når det bygges flerbrukshaller som skal benyttes av både idrett og kultur, må det tilrettelegges på en måte som gjør at kulturen faktisk kan benytte lokalet. I tillegg må kulturen likestilles med idretten på tidsbruk av lokalet.
- Kommunene må ha en positiv innstilling til kulturfrivilligheten, ha oversikt over og benytte, lokaler som allerede finnes samt tilgjengeliggjøre disse for kulturlivet på ettermiddager, kvelder og helger. Som eksempel kan vi se til Bergen kommune som i flere år gitt frivillige lag og organisasjoner gratis tilgang til skole- og kulturlokaler til aktiviteter, møter og arrangementer. Ordningen er tilgjengelig via en enkel portal. Frilynt har vært i kontakt med brukere av ordningen, som mener dette fungerer meget bra. Vi mener dette bør innføres nasjonalt.
- Tilskuddsordninger til utbedring av eksisterende bygg og nybygg bør økes, slik at byggene tilpasses kulturlivet (eksempel desentralisert ordning for kulturbygg)
- Lokaler som benyttes av kulturlivet bør tilgjengeliggjøres til en pris som er levelig for organisasjonene.
- Det bør være et krav til at kommunale kulturhus gir en viss andel tid til kulturfrivilligheten, og at inntjeningskrav må tilpasses dette. Et eksempel kan være at noen kommuner i dag har støtteordninger der kulturfrivilligheten kan søke om tilskudd til å dekke deler av kostnadene ved å leie kulturhuset. Samtidig fakturerer de full leie. Dersom kulturhuset hadde hatt egne priser for kulturfrivilligheten kunne man sluppet et ekstra ledd med forvaltning, og spart kulturorganisasjonene for enda en søknadsprosess. Samtidig ville kommunen spart ressurser på å ikke forvalte tilskuddsordningen.
- Finansiering av egnede kulturarenaer må bli neste prioritet når spillemidler fordeles, slik idrettsarenaer nå har vært prioritert i en del år
- Momskompensasjon til kulturarenaer må innføres på like linje som til idrettsbygg
- En kartlegging av lokaler, behov og status for kulturfrivilligheten bør være grunnsteinen i strategiarbeidet. Kulturalliansens kartlegging av lokaler har gitt oss verdifull informasjon, og vi håper at kartleggingen kan utvides til resten av landets kommuner.

3. SAMSPILL MELLOM DEN PROFESJONELLE OG FRIVILLIGE KULTUREN

På amatørteaterfeltet er samspillet mellom amatør og profesjonell en viktig faktor for suksess. De fleste amatørteater leier inn profesjonelle regissører, koreografer, repetitører og andre fagprofesjoner. I tillegg er mange produksjoner hybride, altså at det er skuespillere fra både amatør- og den profesjonelle verden. Dette gjelder i første rekke spel.

Frilynt ser at kompetansenivået varierer hos instruktører som finnes på markedet i dag. Der er relativt kostbart å leie inn instruktører med formell kompetanse, og noen lag velger derfor å lære opp egne instruktører. Hadde amatørteatergruppene hatt tilstrekkelig tilskudd til drift, hadde det vært enklere å prioritere bruk av profesjonelle instruktører, samtidig er det en verdi i å gi nye ressurspersoner

muligheten til å prøve seg, slik at de kanskje i fremtiden velger å ta utdanning og bli profesjonelle. En produksjon kan bli særdeles dyr for en gruppe dersom man skal leie inn profesjonelle instruktører til regi, sang og dans. I tillegg til dette kommer honorar til bedrifter innenfor sceneteknikk, lyd og lys for den tekniske avviklingen av produksjonen. De fleste amatørteatergrupper driftes via tilskudd, sponsorer og medlemskontingent. For å holde medlemskontingenten så lav som mulig, er derfor gruppene avhengig av gode sponsorer og personer som er flinke til å hente inn tilskudd.

Grupper som benytter seg av profesjonelle instruktører opplever å få god veiledning, og både instruktører, deltakere og produksjonsapparatet nyter godt av slike samarbeid.

Etter koronapandemien har vi fått tilbakemelding på at flere lag sliter med å finne profesjonelle instruktører og teknikere til å bistå i produksjonene, rett og slett fordi disse yrkesgruppene hadde så lite å gjøre under korona, at de har valgt å gå over til andre yrker. Dette mener vi er alvorlig, og det må være fokus på å rekruttere flere instruktører og teknikere i årene som kommer.

Frilynt mener, som Kulturalliansen, at det per i dag finnes gode samarbeid mellom det frivillige og profesjonelle kulturlivet, men at vi må jobbe med tiltak for å bygge ned hindringer for samarbeid mellom profesjonelle og frivillige aktører, mellom ulike kommuner, mellom ulike kulturuttrykk, slik at dagens gode, rike samarbeid møter færre hindringer. Et eksempel kan være å bygge ned hinder for samarbeid i tilskuddsordninger.

4. OFFENTLIGE TILSKUDDSORDNINGER OG TILTAK

Amatørteatergrupper er avhengige av offentlige tilskuddsordninger for å opprettholde den viktige aktiviteten som skjer lokalt. At amatørteatergrupper mottar tilskudd gir også rom for å senke medlemskontingenten og deltakeravgiften, slik at aktivitetene er tilgjengelig for flest mulig. Vi mener at strategien for kulturfrivilligheten kan være en fin mulighet for å rydde opp i tilskuddsordningene til amatørteaterfeltet.

Følgende overordnede punkter mener Frilynt er svært viktig i arbeidet med tilskuddsordninger i strategiarbeidet:

- Øke rammene til de viktige, felles tilskuddsordninger.
- Gjøre støtteordningene så tilgjengelige som mulig, slik at de er enkle å forstå.
- Mindre byråkrati og mer fokus på selve aktiviteten. Man bør altså se på om det er mulig å forenkle søknadsskjemaer og rapporteringsprosesser, slik at det blir mer tid til aktivitet. Mange lag sitter med mange søknader og rapporter som krever mye ressurser som kunne vært brukt på aktivitet.
- Frilynt støtter Frivillighet Norge i at Frivillighetsregisteret kan brukes som inngangskriterium for alle tilskuddsordninger, og at offentlige tilskuddsordninger bør innhente informasjon fra Frivillighetsregisteret før frivillige organisasjoner blir bedt om informasjon, slik at gruppene slipper å oppgi samme informasjon hver gang de søker. Frilynt mener også at flere relevante opplysninger bør kunne registreres i frivillighetsregisteret og brukes på tvers av tilskuddsordningene.
- Dialog med og medvirkning fra de som mottar tilskuddet, de vet hvor skoen trykker.
- Prioritere kultur i alle aldre. Fler av tilskuddsordningene bør være åpne for alle, og ikke bare ha fokus på de unge. Voksenrevyer og teatergrupper har også behov for midler til å drive sine aktiviteter.
- Statlige tilskudd må så langt det er mulig samles i brede ordninger der det er lett å søke, slik at gruppene får mer penger per ordning, samt færre søknader og rapporter å sende.
- Frilynt støtter Kulturalliansen og andre organisasjoners ønske om å rydde i kulturens andel av spillemidlene, og mener at disse må økes, og forbeholdes tiltak som stimulerer det frivillige kulturlivet. Fordelingen av spillemidler bør gjøres med medvirkning fra det frivillige kulturliv.

Frilynt ønsker å gi Kultur- og likestillingsdepartementet en kort gjennomgang av tilskuddsordningene som benyttes av amatørteaterfeltet, samt utfordringene og suksesskriteriene vi ser per i dag.

TILSKUDD TIL LOKALE GRUPPER

FRIFOND TEATER OG FRIFOND ORGANISASJON (forvaltes av LNU)

Alle Frifondordningene er enkle og ubyråkratiske støtteordninger, som er viktige for amatørteatergruppene i hele landet. Men det er en skjevfordeling i pengepotten til disse to frifondordningene. Frilynt er under Frifond Organisasjon, og hos oss kan lokallag få inntil 40 000,- én gang i året. I Frifond Teater kan søkerlagene få inntil 80 000,- i året. I tillegg er potten i Frifond Organisasjon så liten at våre lokallag i snitt i 2022 fikk 20 000,- utbetalt. Total søknadssum i 2022 var på nær 5,3 millioner, mens vi fikk tildelt rett i underkant av 3,2 millioner. Vi opplever at amatørteatergrupper velger å melde seg ut av vår organisasjon, fordi de ikke har økonomi til å gå glipp av den store potten i Frifond Teater. Frilynt har vært i kontakt med LNU som forvalter begge ordningene, men vi har foreløpig ikke kommet noe lenger. Frilynt vil påpeke at vi ønsker at alle Frifondordningene beholdes, men at de blir gjennomgått slik at de blir likestilt og rettferdige for frie grupper og de som er medlem i en nasjonal organisasjon. Frilynt ønsker å samarbeide og bidra i dette arbeidet om ønskelig.

MOMSKOMPENSASJON (forvaltes av Lotteri- og stiftelsestilsynet)

Momskompensasjon er en enkel og ubyråkratisk ordning som hjelper hele amatørteaterfeltet. Vi støtter innspillene til Frivillighet Norge på at vi ønsker full og rettighetsfestet momskompensasjon, og at vi ønsker momskompensasjon for organisasjonseide bygg og kulturarenaer på lik linje som til idrettsbygg.

VOKSENOPPLÆRINGSMIDLER (forvaltes av studieforbundene)

Voksenopplæringsmidler er en tilskuddsordning som treffer amatørteaterfeltet godt. Mye av grunnen til at ordningen fungerer så godt er at vi har et studieforbund (Studieforbundet Kultur og Tradisjon) med bred kunnskap om amatørteateraktivitet, og har tilpassede studieplaner for feltet. Studieforbundet gir rask og god opplæring i ordningen og i søknadsportalen, noe som gjør at terskelen er lav for amatørteatergrupper for å kunne søke. Vi ønsker oss en økning i tilskuddsrammen til voksenopplæringsmidler, da dette er viktige midler for amatørteaterfeltet, og kulturfrivilligheten for øvrig.

Frilynt støtter Studieforbundet i skjevfordelingen av midler som oppstod etter delingen av studieforbund på kultur- og kunnskapsdepartement, og ønske om en ny evaluering av overgangsordning. Vi støtter også Studieforbundet i å lempe på 75% regelen i oppmøte for å få utlyse offentlig støtte, slik at man sikrer en bredere deltakelse, og gjøre opplæringen i kulturfrivilligheten tilgjengelig for alle.

HISTORISKE SPEL (forvaltes av Kulturdirektoratet)

Støtteordningen for Historiske spel ligger på spillemidlene, som har ført til usikkerhet og likviditetsutfordringer for mange spel. Grunnen er at man ikke får endelig tilsagn og utbetaling før i juni. Som vil si at for enkelte spel kommer tilskuddet etter premieren, som igjen vanskeliggjør økonomisk forutsigbarhet. I tillegg er avstanden mellom søknadsbeløp og tilskudd svært stor da antallet spel i Norge vokser. Potten har stått stille i mange år, og skulle gjerne vært øket. Frilynt har fått tilbakemelding på at ordningen er svært byråkratisk med regler og bestemmelser som har lite rom for skjønn og tillit. En av de positive sidene med støtteordningen for historiske spel er at den forvaltes av et utvalg som kjenner spelfeltet.

AMATØRTEATERAKTIVITET I GRUPPER (forvaltes av Kulturdirektoratet)

Amatørteateraktivitet i grupper er en ordning vi får tilbakemeldinger på at fungerer godt, og søkerne opplever å få tildelt beløpet de søker om. Det kunne gjerne vært flere søkere til ordningen, så her har vi som jobber med feltet en jobb å gjøre med informasjon ut til amatørteatergrupper.

KULTURROM

Dette er også en ordning som vi får tilbakemelding på at fungerer bra, og vi setter veldig pris på endringen til Kulturrom (fra Musikkutstyrsordningen) og presisering på at dette også gjelder teaterfeltet.

DESENTRALISERT ORDNING FOR KULTURBYGG

Dette er en ordning som er underfinansiert, og som dessverre har vært offer for kutt i mange år. Potten er redusert fra 135 millioner i 2013 til 56 millioner i 2022. Det er et stort behov for oppgradering av kulturbygg, så det er viktig at vi får øket rammene i denne potten. Vi kan for eksempel vise til Viken som i nasjonalt innspillsmøte i desember nevnte at de har lang venteliste på søkere til ordningen.

ANDRE STØTTEORDNINGER

Det finnes en rekke andre støtteordninger som kulturfrivilligheten benytter seg av. Dette er alt fra Sparebankstiftelsen og Gjensidigestiftelsen, til kommunale og fylkeskommunale midler. Det er mange steder å søke, og omfattende søknads og rapporteringsprosesser. Det hadde vært oversiktlig om alle støtteordninger for kulturlivet var samlet i en portal, uavhengig av om det er statlige midler eller ikke. Kanskje alt kunne være samlet på tilskudd.no? Et godt samordnet system vil gi raskere saksbehandling, noe som skaper gevinster og bedre forutsigbarhet for organisasjoner, så vel som forvaltere.

TILSKUDD TIL NASJONALE ORGANISASJONER

DRIFTSTILSKUDD TIL NASJONALE AKTØRER INNEN AMATØRTEATER (forvaltes av Kulturdirektoratet)

Det har vært dialog mellom amatørteaterfeltet, Kulturdirektoratet og Kulturdepartementet om ordningen, og vi er fremdeles, dessverre, ikke i mål. Det kommer stadig nye mottakere inn i ordningen, og mottakerorganisasjonene er så ulike at det er utfordrende å lage retningslinjer som favner alle. Vi mener at dersom det kommer nye organisasjoner inn, må potten økes, slik at de som allerede er i ordningen ikke blir skadelidende. Driftstilskuddet er også flyttet til spillemidlene, noe som gjør at organisasjonene ikke får endelig svar på hva de får i tilskudd før vi er halvveis i året. Dette kan gi utfordring med å fullføre planlagt aktivitet innen 31.12, som er kravet fra Kulturdirektoratet. Frilynt mener som Frivillighet Norge at enklere overføring av tilskudd til neste budsjettår ved sein tildeling vil gi bedre kontinuitet for organisasjonene. Frivillighet Norge mener det bør innføres en regel om at alle tilskuddsmidler som tildeles seinere enn 1. mars kan overføres til neste kalenderår.

Hovedpunkter:

- Rydde opp i formålet med driftstilskuddet, og få på plass klare, rettferdige retningslinjer, samt sikre at det forvaltes som et driftstilskudd som er forutsigbart for mottakerne
- Tilskuddet gis etter objektive vurderinger, og at Kulturdirektoratet (forvalteren) må ha kjennskap til feltet dersom det skal baseres på subjektive vurderinger (kulturfaglig skjønn)
- Organisasjonene i ordningen bør få mulighet til å påvirke retningslinjer samt at tilskuddsrammen bør økes.

Frilynt ønsker å samarbeide og bidra i arbeidet om ønskelig.

DRIFTSTILSKUDD TIL FRIVILLIGE BARNE OG UNGDOMSORGANISASJONER (forvaltes av Fordelingsutvalget)

Frilynt mener at denne ordningen fungerer meget godt, og er forvaltet profesjonelt etter klare retningslinjer.

TIPPENØKKELEN OG FORDELING AV SPILLEMIDLER

Frilynt ønsker å benytte anledningen til å si noe om spillemidlene og fordelingen av disse. I 2011 gikk den daværende rødgrønne regjeringen, med støtte fra Høyre og FRP, inn for å endre fordelingsnøkkelen på spillemidlene. Idrettens del av spillemidlene ble økt fra 46,5% til 64%, mens delen til kulturformål ble redusert fra 36,5% til 18%. Det manglet ikke på kritiske røster da over 25 000 signerte opprop mot endringen, men i prosessen lovet de fleste partiene på Stortinget at kulturlivet ikke skulle lide etter justeringen av tippenøkkelen, men at bortfall av spillemidler skulle kompenseres gjennom statsbudsjettet, og at spillemidler til fordeling var økende. 12 år etter at fordelingsnøkkelen ble endret kan vi slå fast at skeptikerne fikk rett, og at denne reduksjonen utvilsomt har vært negativ for utviklingen

av det frivillige kulturlivet i Norge. Blant annet har viktige ordninger for lokalt kulturliv i praksis stått stille, selv om søknadsmengden har eksplodert. I samme periode har ulike statsråder funnet plass til stadig nye tiltak innenfor kulturdelen av spillemidlene. I 2010 var det 3 tiltak innenfor kulturformål, til sammenligning var det 28 ulike tiltak i ordningen i 2019. Som eksempel på konsekvenser dette har fått, viser vi til tidligere nevnt desentralisert ordning for kulturbygg som er redusert fra 135 millioner i 2013 til 56 millioner i 2022. Det vil si at fra 2013 har spillemidler som går til kulturhus blitt kuttet med nesten 60 prosent.

Frilynt støtter Kulturalliansen og andre organisasjoners ønske om å rydde i kulturens andel av spillemidlene. Vi mener også at man må se på hele tippenøkkelen, og øke andelen til kulturformål. Andelen til kulturformål må forbeholdes tiltak som stimulerer det frivillige kulturlivet. Fordelingen av spillemidler bør gjøres med medvirkning fra det frivillige kulturliv.

5. REGIONALE KULTURFOND

Frilynt mener at regionale kulturfond bør være innrettet med utgangspunkt i de overordnede punktene nevnt i punkt 3. Offentlige tilskuddsordninger og tiltak. I tillegg mener vi at hensikten med regionale kulturfond bør være å styrke regionalt og lokalt kulturliv, uavhengig av om aktørene samarbeider med profesjonelle eller ei. De aller fleste amatørteater har et samarbeid med profesjonelle (instruktører osv.), men de som ikke har det burde ikke ekskluderes fra å kunne få tilskudd. Målet bør være et økt kulturtilbud, og det å formidle mer kulturaktivitet som gir flere muligheten til å delta i hele landet. Det bør allikevel legges til rette for et mulig samspill mellom den profesjonelle og den frivillige kulturen.

Vi mener også at regionale kulturfond bør ivareta, og forankres hos kulturorganisasjonene. Kulturorganisasjonene bør ha mulighet til å komme med innspill i prosessen med utarbeidelse av formål, innretting og retningslinjer, for eksempel via åpne høringer som denne.

Vi påpeker at regionale kulturfond må komme i tillegg til, og ikke gå på bekostning av, eksisterende tilskuddsordninger for kulturfeltet. Vi håper for eksempel ikke at disse midlene også skvises inn på kulturens allerede pressede del av spillemidlene.

Frilynt applauderer forslaget om regionale kulturfond, og tror det har stort potensial til å styrke kulturlivet lokalt og regionalt, samt være et svært sentralt virkemiddel i et nytt kulturløft.

Frilynt jobber aktivt sammen med blant annet Kulturalliansen for å få frem våre meninger rundt kulturfrivillighetsstrategien og regionale kulturfond. Vi bidrar mer enn gjerne i arbeidet med samtlige av temaene, da alle på en eller annen måte gjelder for amatørteaterfeltet.

Med vennlig hilsen

Frilynt Norge

Joachim Svendsrød

Generalsekretær